

สาธารณรัฐอิสลามแห่งอิหร่าน (Islamic Republic of Iran)

เมืองหลวง เตหะราน

ที่ตั้ง ภูมิภาคตะวันออกกลาง ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูด 24-40 องศาเหนือและระหว่างเส้นลองจิจูด 44-64 องศาตะวันออกในจุดยุทธศาสตร์ที่เชื่อมระหว่างเอเชียกลาง เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และยุโรปตะวันออก รวมทั้งตั้งอยู่บนชายฝั่งของอ่าวเปอร์เซียและช่องแคบฮอร์มุซที่เป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันดิบทางทะเลที่สำคัญที่สุดของโลก (ประมาณ 40% ของการขนส่งน้ำมันทางทะเลทั่วโลก) มีพื้นที่ 1,648,195 ตร.กม. ใหญ่เป็นอันดับ 19 ของโลก และใหญ่ประมาณ 3.2 เท่าของไทย มีชายแดนทางบกยาว 5,894 กม. และมีชายฝั่งทะเลยาว 2,440 กม.

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับอาร์เมเนีย (44 กม.) อาเซอร์ไบจาน (689 กม.) เติร์กเมนิสถาน (1,148 กม.) และทะเลสาบแคสเปียนยาว 740 กม.

ทิศตะวันออก ติดกับอัฟกานิสถาน (921 กม.) และปากีสถาน (959 กม.)

ทิศใต้ ติดกับอ่าวเปอร์เซีย และอ่าวโอมาน โดยมีชายฝั่งยาว 1,700 กม.

ทิศตะวันตก ติดกับตุรกี (534 กม.) และอิรัก (1,599 กม.)

ภูมิประเทศ เป็นหนึ่งในประเทศที่มีภูเขามากที่สุดในโลก พื้นที่กว่า 95% เป็นเทือกเขาสูงและที่ราบสูง ภาคตะวันตกเป็นพื้นที่ที่มีภูเขาสูงที่สุด เทือกเขาสำคัญ ได้แก่ คอเคซัส ซากรอส และอัลบอร์ซ โดยยอดเขา Damavand (สูง 5,610 ม. หรือ 18,406 ฟุต) ในเทือกเขาอัลบอร์ซ เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดของอิหร่าน และเขตยูเรเชีย ภาคกลางเป็นที่ราบสูงผืนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งประเทศต่อเนื่องเข้าไปถึงอัฟกานิสถาน และปากีสถาน ภาคตะวันออกส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย ได้แก่ ทะเลทราย Dasht-e Kavir ซึ่งเป็นทะเลทรายที่ใหญ่ที่สุดของอิหร่าน และทะเลทราย Dasht-e Lut ภาคเหนือปกคลุมด้วยพื้นที่ป่าฝนหนาแน่นที่เรียกว่า Shomal กับที่ราบชายฝั่งทะเลสาบแคสเปียน ภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นที่ราบตั้งแต่ปากแม่น้ำ Shatt al-Arab (อิหร่านเรียกว่า Arvand Rud) บริเวณพรมแดนอิรัก-อิหร่าน ลงมาตามแนวชายฝั่งอ่าวเปอร์เซีย ช่องแคบฮอร์มุซ และทะเลโอมาน

ภูมิอากาศ แตกต่างกันไปตามลักษณะภูมิประเทศของแต่ละพื้นที่ ภาคเหนือซึ่งเป็นชายฝั่งทะเลสาบแคสเปียน และป่าฝนมีอากาศค่อนข้างชุ่มชื้น อุณหภูมิช่วงฤดูร้อนไม่เกิน 29 องศาเซลเซียส ภาคตะวันตกซึ่งเป็นเทือกเขามีอากาศเย็น เฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูหนาวมักมีอุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็งและมีหิมะตกหนัก ภาคกลางและภาคตะวันออกซึ่งเป็นทะเลทรายค่อนข้างแห้งแล้ง ปริมาณน้ำฝนน้อยกว่า 200 มม.ต่อปี ฤดูร้อนจะมีอุณหภูมิสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส ภาคใต้ซึ่งเป็นที่ราบชายฝั่งอ่าวเปอร์เซียและอ่าวโอมาน มีความชื้นในอากาศสูงและอุณหภูมิสูงในฤดูร้อน ฤดูกาลในอิหร่านแบ่งเป็น ฤดูใบไม้ผลิประมาณ มี.ค.-มิ.ย. ฤดูร้อนประมาณ มิ.ย.-ก.ย. ฤดูใบไม้ร่วงประมาณ ก.ย.-ธ.ค. และฤดูหนาวประมาณ ธ.ค.-มี.ค. ภัยธรรมชาติที่ประสบเป็นประจำ ได้แก่ ภัยแล้ง น้ำท่วม พายุฝุ่น พายุทราย และแผ่นดินไหว

ประชากร 88,386,937 คน (ประมาณการปี 2567) เป็นเปอร์เซีย 61% อาเซอร์รี 16% เคิร์ด 10% ลูร์ 6% บาลูช 2% อาหรับ 2% เตร์กเมน 2% และอื่น ๆ 1% อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 23.3% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 69.8% วัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 6.9% (ประมาณการปี 2567) อายุขัยเฉลี่ยของประชากรโดยรวมประมาณ 75.6 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศชาย 74.3 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศหญิง 77.1 ปี อัตราการเกิด 14.3 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 5.3 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 0.88% (ประมาณการปี 2567)

ศาสนา ศาสนาประจำชาติ คือ อิสลาม มีผู้นับถือ 99.4% (ในจำนวนนี้เป็นชีอะฮ์ 90-95% และซุนนี 5-10%) ศาสนาอื่น ๆ (โซโรอัสเตอร์ ยูดาห์ คริสต์ และบาไฮ) 0.3% และไม่สามารถระบุได้ 0.4%

ภาษา ภาษาราชการ คือ ฟาร์ซี มีผู้ใช้ 53% นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาษาถิ่นเตร์กออาเซอร์รี 18% เคิร์ด 10% กิลาคและมาซันดาร์น 7% ลูร์ 6% บาลูช 2% อาหรับ 2% และอื่น ๆ 2%

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 89% งบประมาณด้านการศึกษา 2.7% ของ GDP (ข้อมูลปี 2565 ของธนาคารโลก) การเรียนการสอนในระดับประถมและมัธยมศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาเฉพาะด้าน เช่น การแพทย์ อยู่ภายใต้กระทรวงสาธารณสุขและแพทยศาสตร์ ขณะที่ด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัยและพัฒนา และอื่น ๆ อยู่ภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์ วิจัยและเทคโนโลยี ทั้งนี้ รัฐบาลอิหร่านจัดการศึกษาแบบไม่เสียค่าใช้จ่ายในระดับอุดมศึกษาเฉพาะการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ปัจจุบันมีวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนทั่วประเทศมากกว่า 2,500 แห่ง

การก่อตั้งประเทศ อิหร่านหรือเปอร์เซียในอดีตเริ่มก่อตั้งเป็นอาณาจักรที่ปกครองด้วยระบอบกษัตริย์มาตั้งแต่ 2,800 ปีก่อนคริสตกาล และพัฒนากลายเป็นจักรวรรดิเมื่อ 625 ปีก่อนคริสตกาล ศาสนาอิสลามเข้าสู่เปอร์เซียตั้งแต่ปี 1194 ส่วนเตหะรานได้รับการสถาปนาเป็นเมืองหลวงในสมัยราชวงศ์กอญ์ตั้งแต่ปี 2338 มาจนถึงปัจจุบัน การเปลี่ยนชื่อประเทศจากเปอร์เซียเป็นอิหร่านซึ่งหมายถึง “ดินแดนของชาวอารยัน” มีขึ้นในรัชสมัยชาห์ เรซอ ปะห์ลาวี เมื่อปี 2478 กษัตริย์องค์สุดท้าย คือ ชาห์ มุฮัมมัด เรซอ ปะห์ลาวี ที่ปกครองประเทศแบบลัทธิอำนาจจนสร้างความไม่พอใจแก่ประชาชนและนำไปสู่การลุกฮือที่รู้จักทั่วไปว่า “การปฏิวัติอิสลาม” ภายใต้การนำของอาเยตุลลอฮ์ รุฮุลลอฮ์ มุซาวิ โคมัยนี นักการศาสนาที่ได้รับความเคารพอย่างสูง ซึ่งลี้ภัยอยู่ในฝรั่งเศส จนชาห์มุฮัมมัด ของอิหร่านต้องเสด็จฯ ไปลี้ภัยในต่างประเทศเมื่อ 16 ม.ค.2522 และเสด็จสวรรคตที่อียิปต์เมื่อปี 2523 ขณะที่อาเยตุลลอฮ์ โคมัยนีเดินทางกลับประเทศและเปลี่ยนแปลงการปกครองด้วยการสถาปนาสาธารณรัฐอิสลามขึ้นเมื่อ 1 เม.ย.2522 โดยใช้บทบัญญัติของศาสนาอิสลาม (ชะรีอะฮ์) เป็นแนวทางปกครองและประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่เมื่อ ๘.ค.2522 (แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี 2532)

วันชาติ 11 ก.พ. (วันฉลองชัยชนะการปฏิวัติอิสลามของอิหร่านเมื่อปี 2522)

การเมือง ปกครองแบบสาธารณรัฐอิสลาม (Islamic Republic) มีผู้นำสูงสุด (Rahbar) เป็นประมุขของรัฐทั้งฝ่ายศาสนจักรและอาณาจักร ผู้นำสูงสุดคนปัจจุบัน คือ อาเยตุลลอฮ์ ซัยยิด อะลี ฮุซัยนี คอมมะนะอี (อายุ 86 ปี/ปี 2568) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ มิ.ย.2532 มีประธานาธิบดี (Ra'is-e Jomhoor) เป็นผู้นำรัฐบาล ประธานาธิบดีคนปัจจุบัน คือ นายมัสฮูด ปิซชีกียาน (อายุ 71 ปี/ปี 2568) ดำรงตำแหน่งเป็นสมัยแรก หลังจากชนะการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อ 6 ก.ค.2567 ด้วยคะแนนเสียงกว่า 16.3 ล้านคะแนน (54.76% ของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง)

รัฐธรรมนูญอิหร่านแบ่งอำนาจสูงสุดออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่

ฝ่ายบริหาร : มีการจัดสรรอำนาจอย่างซับซ้อน ผู้นำสูงสุดเป็นประมุขของรัฐ มาจากการคัดเลือกโดยสภาผู้ชำนาญ (Assembly of Experts) วาระการดำรงตำแหน่งตลอดชีพ มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจเรื่องสำคัญทุกเรื่อง รวมทั้งการแต่งตั้งบุคคลสำคัญหลายตำแหน่ง ขณะที่ประธานาธิบดีเป็นผู้นำรัฐบาล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน วาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี ดำรงตำแหน่งต่อเนื่องได้ไม่เกิน 2 สมัย และดำรง

ตำแหน่งได้สูงสุดไม่เกิน 3 สมัย ประธานาธิบดีมีอำนาจแต่งตั้ง ครม. โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา
อำนาจในการถอดถอนประธานาธิบดีเป็นของผู้นำสูงสุด

ฝ่ายนิติบัญญัติ : รัฐสภาแบบสภาเดี่ยว คือ สภาที่ปรึกษาอิสลาม (Majles-e-Shura-ye-Eslami เรียกสั้น ๆ ว่า Majles) มีสมาชิก 290 คน ที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและได้รับการรับรองจากสภาพิทักษ์รัฐธรรมนูญ วาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี การเลือกตั้งครั้งล่าสุด รอบแรกเมื่อ 1 มี.ค.2567 และรอบสองเมื่อ 10 พ.ค.2567 มีหน้าที่สำคัญ คือ การออกกฎหมาย การรับรองรายชื่อ ครม.ที่ประธานาธิบดีแต่งตั้ง การให้สัตยาบันสนธิสัญญาระหว่างประเทศ การอนุมัติงบประมาณแผ่นดิน และการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

ฝ่ายตุลาการ : สภาตุลาการสูงสุด (High Council of the Judiciary) ซึ่งมีสมาชิก 4 คน มาจากการแต่งตั้งโดยผู้นำสูงสุด มีหน้าที่กำกับการบังคับใช้กฎหมาย กำหนดนโยบายด้านกฎหมาย และมีอำนาจแต่งตั้งประธานศาลสูงสุดและอัยการสูงสุด ระบบศาลของอิหร่านมีทั้งศาลที่พิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญาทั่วไป (Public Courts) กับศาลปฏิวัติอิสลาม (Islamic Revolutionary Courts) ที่พิจารณาคดีอาญาที่เป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติและอุดมการณ์ปฏิวัติอิสลาม คำตัดสินของศาลปฏิวัติอิสลามถือเป็นที่สุดไม่สามารถอุทธรณ์ได้ นอกจากนี้ ยังมีศาลพิเศษสำหรับนักการศาสนา (Special Clerical Court) ซึ่งเป็นอิสระจากระบบศาลข้างต้น มีหน้าที่พิจารณาคดีอาญาที่นักการศาสนาตกเป็นผู้ต้องหาโดยขึ้นตรงต่อผู้นำสูงสุด คำตัดสินของศาลนี้ถือเป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์ได้

นอกจากนี้ ยังมีองค์กรสำคัญอื่น ๆ ที่ตั้งขึ้นตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ได้แก่

สภาผู้ชำนาญ (Assembly of Experts) สมาชิก 86 คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนาที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีวาระดำรงตำแหน่ง 8 ปี จัดประชุมทุก 6 เดือน ครั้งละอย่างน้อย 2 วัน มีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของผู้นำสูงสุดให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย อีกทั้งมีอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนผู้นำสูงสุด แต่ไม่มีอำนาจคัดค้านการตัดสินใจของผู้นำสูงสุด โดยมีการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อ 1 มี.ค. 2567

สภาพิทักษ์รัฐธรรมนูญ (Guardian Council of the Constitution) สมาชิก 12 คน ได้รับการแต่งตั้งจากผู้นำสูงสุด 6 คน และอีก 6 คน เป็นผู้พิพากษาที่ประธานสภาตุลาการสูงสุดเสนอชื่อให้รัฐสภา พิจารณาคัดเลือก วาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี มีหน้าที่ตีความรัฐธรรมนูญ รวมทั้งพิจารณาคุณสมบัติผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งทุกระดับทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้งเพื่อให้แน่ใจได้ว่า บุคคลเหล่านี้มีความภักดีต่ออุดมการณ์ปฏิวัติอิสลาม นอกจากนี้ ยังมีอำนาจในการใช้สิทธิยับยั้งการออกกฎหมายบางฉบับให้รัฐสภานำกลับไปแก้ไขใหม่ได้ หากเห็นว่าขัดกับรัฐธรรมนูญและหลักชะรีอะฮ์

สภาผู้ชี้ขาด (Expediency Discernment Council) เป็นองค์กรที่มีอำนาจมากที่สุดองค์กรหนึ่ง สมาชิกทั้งหมดมาจากการแต่งตั้งโดยผู้นำสูงสุด วาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี สมาชิกสภาชุดปัจจุบันมี 28 คน ทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านนโยบายแก่ผู้นำสูงสุด ฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ รวมทั้งไกล่เกลี่ยกรณีสภาพิทักษ์รัฐธรรมนูญและรัฐสภาไม่เห็นตรงกันเกี่ยวกับข้อกฎหมาย

พรรคการเมืองสำคัญ : แบ่งเป็นพรรคการเมืองฝ่ายอนุรักษนิยม ได้แก่ 1) Combatant Clergy Association 2) Followers of the Guardianship of the Jurisprudent ของนายอะลี ลารีญานี อดีตประธานรัฐสภา 3) Front of Islamic Revolution Stability 4) Islamic Coalition Party 5) Militant Clerics Society 6) Islamic Iran Developers Coalition (Abadgaran) พรรคอนุรักษนิยมใหม่ของอดีตประธานาธิบดีมะห์มูด อะห์มัดดีเนญอด 7) United Front of Principlists 7) Broad Popular Coalition of Principalists ซึ่งเป็นพรรคอนุรักษนิยมเคร่งจารีต และพรรคการเมืองฝ่ายปฏิรูป ได้แก่ 8) Council for Coordinating the Reforms Front แนวร่วมพรรคการเมืองฝ่ายปฏิรูปที่มีพรรค Islamic Iran Participation Front ของอดีตประธานาธิบดีมุฮัมมัด คอตามี เป็นแกนนำ 9) Moderation and Development Party ของประธานาธิบดีฮะซัน รูฮานี 10) National Trust Party ของนายมะฮ์ดี กัรรูบี อดีตประธานรัฐสภา นอกจากนี้ ยังมีกลุ่ม Green Path of the Hope ของนายมีร์ ฮอสเซน มุซาवी นักการเมืองสายปฏิรูป ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีเมื่อปี 2552 ซึ่งไม่ได้ขออนุญาตกระทรวงมหาดไทยเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่ม/พรรคการเมืองอย่างเป็นทางการตามกฎหมาย

เศรษฐกิจ ขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในตะวันออกกลาง แต่รัฐบาลมีบทบาทในการควบคุมระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการควบคุมราคาสินค้าและอุดหนุนการผลิตสินค้าบางรายการ รวมถึงจำกัดบทบาทของภาคเอกชน เฉพาะธุรกิจขนาดเล็ก เช่น การเกษตร การบริการ ทำให้กลไกตลาดบิดเบือน ส่งผลให้รัฐบาลต้องพึ่งพารายได้จากอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซเป็นหลัก นับตั้งแต่มีการค้นพบแหล่งน้ำมันในประเทศเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 อย่างไม่รู้ที่ รัฐบาลสมัยอดีตประธานาธิบดีอะห์มัดดีเนญอด พยายามดำเนินนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจให้เสรีมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งการลดการอุดหนุนราคาสินค้าประเภทอาหารและพลังงานเพื่อลดภาระของรัฐ หลังจากประสบปัญหาขาดดุลงบประมาณ อัตราเงินเฟ้อและการว่างงานสูงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่รัฐบาลของประธานาธิบดีรูฮานี ซึ่งได้รับเลือกตั้งต่อจากอดีตประธานาธิบดีอะห์มัดดีเนญอด เมื่อ มิ.ย.2556 และชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 2 เมื่อ พ.ค.2560 ดำเนินนโยบายปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งเสริมความแข็งแกร่งให้แก่ภาคการเงินและการธนาคาร สร้างบรรยากาศทางธุรกิจเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และกระตุ้นการเติบโตของภาคเอกชน ทั้งนี้ อิหร่านปฏิรูปเศรษฐกิจด้วยระบบตลาดเพื่อหวังปูทางไปสู่การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ในอนาคต

ปัจจุบันอิหร่านประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (ปี 2565-2569) ครอบคลุมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การศึกษา การเมืองและการต่างประเทศ ความมั่นคงและการป้องกันประเทศ รวมถึงการบริหารจัดการภาครัฐ กฎหมายและกระบวนการตุลาการ ภายใต้แผนดังกล่าว อิหร่านตั้งเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไว้ที่ 8% และมุ่งสร้างและพัฒนาภาคอุตสาหกรรมการผลิต แรงงาน เงินทุน เทคโนโลยี และการบริหารจัดการของประเทศ

ทรัพยากรธรรมชาติสำคัญ : **น้ำมันดิบ** มีปริมาณสำรองที่พิสูจน์ทราบแล้วประมาณ 208,600 ล้านบาร์เรล (มากเป็นอันดับ 4 ของโลก) กำลังผลิตวันละ 2.859 ล้านบาร์เรล และส่งออกได้วันละประมาณ 1.775 ล้านบาร์เรล **ก๊าซธรรมชาติ** มีปริมาณสำรองที่พิสูจน์ทราบแล้ว 33.98 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร (มากเป็นอันดับ 2 ของโลก) กำลังผลิตวันละประมาณ 275,000 ล้านลูกบาศก์เมตร และส่งออกได้วันละ 12,927 ล้าน

ลูกบาศก์เมตร (ข้อมูลปี 2566 ของ OPEC) นอกจากนี้ ยังมีแร่ธาตุสำคัญได้แก่ ถ่านหิน โครเมียม ทองแดง แร่เหล็ก ตะกั่ว แมงกานีส สังกะสี และกำมะถัน

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : รียาล (Rial)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 42,002 รียาล

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 บาท : 1,266 รียาล (ต.ค.2567)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) : 1,945,140 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2568 ของ IMF)

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 3.05%

ดุลบัญชีเดินสะพัด : 16,530 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 22,032 ดอลลาร์สหรัฐ

อัตราเงินเฟ้อ : 32.5%

อัตราการว่างงาน : 8.8%

ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ : 21,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูลเมื่อ มิ.ย.2567 ของธนาคารกลางอิหร่าน)

แรงงาน : 29.158 ล้านคน (ประมาณการปี 2566 ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ)

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : ได้เปรียบดุลการค้า 32,173 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูลเมื่อปี 2566 ของ IMF)

มูลค่าการส่งออก : 98,207 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก : ปิโตรเลียม ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ พลาสติก สารเคมีอินทรีย์ เหล็กหล่อและเหล็กกล้า

สินแร่ ผักและผลไม้ ปุ๋ย เหล็ก กำมะถัน ปูนซีเมนต์ และทองแดง

ประเทศส่งออกสินค้าสำคัญ : จีน อิรัก อัฟกานิสถาน เกาหลีใต้ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ตุรกี อินเดีย ปากีสถาน

อินโดนีเซีย โอมาน ไทย และอาเซอร์ไบจาน

มูลค่าการนำเข้า : 66,034 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้านำเข้า : เครื่องจักรอุตสาหกรรม คอมพิวเตอร์ ัญฟูพืช เครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า เวชภัณฑ์ ยานพาหนะ

เมล็ดพืช น้ำมัน อุปกรณ์ทางการแพทย์ สารเคมีอินทรีย์

ประเทศนำเข้าสินค้าสำคัญ : จีน สหภาพยุโรป สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อินเดีย ตุรกี เยอรมนี สวิตเซอร์แลนด์

เกาหลีใต้ รัสเซีย อิตาลี และสหราชอาณาจักร

การทหาร กองทัพอิหร่านมีขีดความสามารถมากที่สุดประเทศหนึ่งในตะวันออกกลาง อิหร่านใช้ง่ายงบประมาณด้านการทหารเมื่อปี 2565 ประมาณ 7,408 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2.02% ของ GDP) นอกจากนี้ การที่อิหร่านต้องพัฒนาอาวุธขึ้นมาใช้งานเอง ในช่วงที่ต้องเผชิญมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจของสหประชาชาติ (UN) และประเทศมหาอำนาจตะวันตก ส่งผลให้อุตสาหกรรมทางทหารของอิหร่านมีความก้าวหน้าและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันอิหร่านสามารถผลิตรถถัง ยานยนต์หุ้มเกราะ อาวุธปล่อยนำวิถี เรือดำน้ำ เรือรบ

เรือพิฆาตติดตั้งอาวุธปล่อยนำวิถีระบบเรดาร์ เฮลิคอปเตอร์ เครื่องบินขับไล่ และอากาศยานไร้คนขับ (UAV หรือ Drone) ซึ่งองค์การอุตสาหกรรมการบินของอิหร่าน (Iran Aviation Industries Organization) อ้างเมื่อ ค.ศ.2561 ว่าศักยภาพการผลิต UAV ของอิหร่านอยู่ในอันดับ 5 ของโลก นอกจากนี้อิหร่านยังเป็น 1 ใน 5 ประเทศที่กองทัพมีขีดความสามารถในการทำสงครามบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (cyber-warfare)

ผู้นำสูงสุดของอิหร่านเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดโดยตำแหน่ง และมีสิทธิ์ขาดในการประกาศและยุติสงคราม รวมทั้งมีอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนผู้บัญชาการเหล่าทัพต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น

1) กองทัพแห่งชาติ (Islamic Republic of Iran Regular Forces) หรือ Artesh อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกองบัญชาการใหญ่ของกองทัพแห่งชาติ (General Headquarters of Armed Forces) ขณะที่กระทรวงกลาโหมรับผิดชอบการวางแผนส่งกำลังบำรุงและจัดสรรงบประมาณให้แก่เหล่าทัพต่าง ๆ แต่ไม่เกี่ยวข้องกับการบัญชาการปฏิบัติการในสนามรบ ทั้งนี้ กองทัพแห่งชาติมีกำลังพลทั้งสิ้น 350,000 นาย ประกอบด้วย

ทบ. กำลังพลประจำการ 130,000 นาย กำลังพลสำรอง 220,000 นาย ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ รถถัง (MBT) ที่ผลิตขึ้นเองรุ่น T-72S จำนวน 480 คัน รุ่น M-60A1 จำนวน 150 คัน รุ่น T-62 กว่า 75 คัน รุ่น Chieftain Mk3/Mk5 จำนวน 100 คัน (เป็นรถถังของสหราชอาณาจักร ที่ประจำการตั้งแต่สมัยซาค์) รุ่น T-54/T-55/Type-59/Safir-74 จำนวน 540 คัน รุ่น M47/M48 จำนวน 168 คัน (เป็นรถถังของสหรัฐฯ ที่ประจำการตั้งแต่สมัยซาค์) รุ่น Karrar (ใช้รุ่น T-90MS ของรัสเซียเป็นต้นแบบ) รุ่น Tiam (ใช้รุ่น M47/M48 ของสหรัฐฯ เป็นต้นแบบ) และรุ่น Zulfiqar (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) รถถังเบา (LT/TK) รุ่น Scorpion จำนวน 80 คัน ยานยนต์ลาดตระเวนหุ้มเกราะ (RECCE) รุ่น EE-9 Cascavel จำนวน 35 คัน ยานยนต์อเนกประสงค์หุ้มเกราะ (IFV) รุ่น BMP-1 จำนวน 210 คัน รุ่น BMP-2 จำนวน 400 คัน และรุ่น BMT-2 Cobra (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ยานยนต์หุ้มเกราะป้องกันการจู่โจมดีจากระเบิดแสวงเครื่อง (PPV) รุ่น Toofan (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) รถสายพานลำเลียงหุ้มเกราะ (APC) รุ่น Boragh จำนวน 140 คัน รุ่น M113 จำนวน 200 คัน รุ่น BTR-50/BTR-60 จำนวน 300 คัน และรุ่น Rakhsh (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) จรวดนำวิถีต่อต้านรถถัง (MSL) แบบ MANPATs รุ่น 9K11 Malyutka รุ่น 9K11 Fagot รุ่น 9K113 Konkurs รุ่น Almaz รุ่น Dehlavieh รุ่น I-Rand รุ่น Saeqhe 1 รุ่น Saeqhe 2 และรุ่น Toophan (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ปืนไร้แรงสะท้อนถอยหลังต่อต้านรถถัง (RCL) ขนาดต่าง ๆ กว่า 200 กระบอก ปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานและเครื่องยิงลูกระเบิด (ARTILLERY) จำนวนกว่า 6,798 กระบอก ขีปนาวุธและอาวุธปล่อยทางยุทธวิธีแบบพื้นสู่อากาศ (SRBM) รุ่น CSS-8 รุ่น Shahin-1/Shahin-2 รุ่น Nazeat และรุ่น Oghab (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) เครื่องบินลำเลียง (TPT) เฮลิคอปเตอร์แบบโจมตี (ATK) และแบบลำเลียง (TPT) รุ่นต่าง ๆ กว่า 230 เครื่อง อากาศยานไร้คนขับสำหรับภารกิจลาดตระเวนและสอดแนมที่ผลิตเอง รุ่น Mohajer 3/4 รุ่น Mohajer 2 รุ่น Shahed 129 และรุ่น Ababil (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ขีปนาวุธแบบพื้นสู่อากาศ (SAM) (พิสัยใกล้) รุ่น FM-80 (พิสัยไกล) รุ่น 9K36 Strela-3 รุ่น 9K32 Strela-2 รุ่น Misag 1/Misag 2 รุ่น 9K338 Igl'a-S และรุ่น HN-5A (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ปืนใหญ่วิถีราบ (GUNS) รุ่นและขนาดต่าง ๆ รวม 1,122 กระบอก ระเบิด/ขีปนาวุธต่อต้านอากาศยาน (BOMBS) แบบ Laser-guided และแบบ Electro-optical guided รุ่น Qeam ที่ผลิตเอง (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

ทร. เป็นกองกำลังที่มีขนาดเล็กที่สุดในกองทัพแห่งชาติ กำลังพลประจำการ 18,000 นาย ในจำนวนนี้เป็นนาวิกโยธินประมาณ 2,600 นาย แต่มีศักยภาพสูงที่จะก่อความเสียหายในช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางพลังงานและเศรษฐกิจโลกโดยรวม ยุทธโศภกรรมสำคัญ ได้แก่ เรือดำน้ำปราบเรือดำน้ำ (SSK) ชั้น Taregh (เดิมคือ เรือดำน้ำชั้น Kilo ของรัสเซีย) จำนวน 1 ลำ เรือดำน้ำใกล้ฝั่ง (SSC) ชั้น Fateh จำนวน 1 ลำ เรือดำน้ำเล็ก (SSW/SSM) ชั้น Ghadir จำนวน 16 ลำ และชั้น Nahang จำนวน 1 ลำ เรือคอร์เวต (เรือรบผิวน้ำขนาดเล็ก) ชั้น Jamaran จำนวน 4 ลำ ชั้น Alvand จำนวน 3 ลำ ชั้น Bayandor จำนวน 1 ลำ และชั้น Hamzah จำนวน 1 ลำ เรือตรวจการณ์ติดตั้งขีปนาวุธนำวิถีปราบเรือดำน้ำ (PCFG) ชั้น Kaman จำนวน 15 ลำ เรือตรวจการณ์ติดตั้งขีปนาวุธนำวิถีต่อต้านเรือรบ (PBG) ชั้น Hendijan จำนวน 3 ลำ ชั้น Kayvan จำนวน 3 ลำ และชั้น Parvin จำนวน 3 ลำ เรือตรวจการณ์โจมตีเร็ว (PBFT) แบบกึ่งดำน้ำ ชั้น Kajami จำนวน 3 ลำ เรือตรวจการณ์ชายฝั่ง (PBF/PB) ชั้น MIL55 จำนวน 1 ลำ ชั้น C14 จำนวน 9 ลำ ชั้น Hendijan จำนวน 8 ลำ ชั้น MkI จำนวน 6 ลำ และชั้น MkIII จำนวน 10 ลำ เรือยกพลขึ้นบกขนาดกลาง (LSM) ชั้น Farsi จำนวน 3 ลำ เรือยกพลขึ้นบกขนาดใหญ่ (LST) ชั้น Hengam จำนวน 3 ลำ เรือสนับสนุนการยกพลขึ้นบก (LSL/LSSL) ชั้น Fouque จำนวน 6 ลำ เรือระบายพลขนาดใหญ่ (LCU) ชั้น Liyan 110 จำนวน 1 ลำ และชั้นอื่น ๆ รวม 10 ลำ เรือสนับสนุนกำลังพล ยุทธโศภกรรม และปฏิบัติการทางน้ำชั้นอื่น ๆ รวม 18 ลำ ระบบขีปนาวุธต่อต้านเรือผิวน้ำรุ่น C-701 Kosar รุ่น C-704 Nasr รุ่น C-802 Noor รุ่น C-802A Ghader และ รุ่น Ra'ad (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) นอกจากนี้ มีการประจำการเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์แบบโจมตีและแบบลำเลียงรุ่นต่าง ๆ รวมประมาณ 46 เครื่อง ในหน่วยนาวิกโยธิน ทั้งนี้ เรือดำน้ำและเรือรบส่วนใหญ่เป็นยุทธโศภกรรมที่อิหร่านพัฒนาและผลิตขึ้นเอง

ทอ. เป็นกองกำลังที่ค่อนข้างมีปัญหา เพราะมีกำลังพลถึง 37,000 นาย แต่มีเครื่องบินรบที่สามารถใช้งานได้ประมาณ 332 เครื่อง ส่วนใหญ่เข้าประจำการตั้งแต่สมัยซาด ด้วยเหตุนี้อิหร่านจึงพยายามพัฒนาเครื่องบินขึ้นเองเพื่อทดแทนของเก่า รวมทั้งสั่งซื้อเครื่องบินรบรุ่น Su-30 MKM จำนวน 250 เครื่อง เครื่องบินเติมน้ำมันกลางอากาศรุ่น Il-78 MKI จากรัสเซียจำนวน 20 เครื่อง และเครื่องบินขับไล่ J-10 จากจีนจำนวน 2 ผุ่บิน อากาศยานที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องบินขับไล่ (FTR) รุ่น F-5B จำนวน 15 เครื่องรุ่น F-5E/F จำนวน 54 เครื่อง รุ่น F-7M จำนวน 18 เครื่อง รุ่น F-14 จำนวน 10 เครื่อง รุ่น MiG-29/U/UB จำนวน 35 เครื่อง รุ่น Azarakhsh มากกว่า 6 เครื่อง เครื่องบินขับไล่และโจมตีภาคพื้นดิน (FGA) รุ่น F-4D/E จำนวน 55 เครื่อง รุ่น F-1BQ จำนวน 2 เครื่อง รุ่น F-1EQ จำนวน 10 เครื่อง รุ่น Saegheh มากกว่า 6 เครื่อง เครื่องบินโจมตีภาคพื้นดิน (ATK) รุ่น Su-24MK จำนวน 29 เครื่อง เครื่องบินปราบเรือดำน้ำ (ASW) รุ่น P-3F Orion จำนวน 3 เครื่อง เครื่องบินขับไล่และลาดตระเวน (ISR) รุ่น RF-4E Phantom มากกว่า 6 เครื่อง เครื่องบินลำเลียงและลาดตระเวน (TKR/TPT) รุ่นต่าง ๆ รวม 116 เครื่อง เฮลิคอปเตอร์โจมตีรุ่น Bell 412 จำนวน 2 เครื่อง และเฮลิคอปเตอร์ลำเลียง (MRH/TPT) รุ่นต่าง ๆ กว่า 34 เครื่อง ขีปนาวุธ/อาวุธปล่อยนำวิถีแบบอากาศสู่อากาศ (AAM) รุ่น PL-2A รุ่น PL-7 รุ่น R-60 รุ่น R-27T รุ่น R-73 รุ่น AIM-9J รุ่น AIM-7E-2 รุ่น R-27R และรุ่น AIM-54 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ขีปนาวุธ/อาวุธปล่อยนำวิถีแบบอากาศสู่อากาศ (ASM) รุ่น AGM-65A รุ่น Kh-25 รุ่น Kh-25ML และรุ่น Kh-29L/T (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ขีปนาวุธ/อาวุธปล่อยนำวิถีต่อต้านเรือ (AShM)

รุ่น C-801K รุ่น CM-35A และรุ่น CM-200A ซีปนาวุธต่อต้านเรดาร์ (ARM) รุ่น Kh-58 ระเบิด/ซีปนาวุธต่อต้านอากาศยาน (BOMBS) แบบ Electro-optical guided รุ่น GBU-87/B ที่ผลิตเอง (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) กองกำลังป้องกันภัยทางอากาศ เป็นกองกำลังที่แยกตัวออกมาจาก ทอ. มีกำลังพล 15,000 นาย ประจําการซีปนาวุธสำคัญ ได้แก่ ซีปนาวุธนำวิถีต่อสู้อากาศยานแบบพื้นสู่อากาศ (SAM) พิสัยไกล รุ่น S-200 Angara จำนวน 10 ลูก รุ่น S-300PMU2 จำนวน 32 ลูก รุ่น Bavar-373 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) พิสัยกลาง รุ่น MIM-23B มากกว่า 50 ลูก รุ่น HQ-2 (CH-SA-1) จำนวน 9 ลูก รุ่น Talash (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) พิสัยใกล้ รุ่น FM-80 จำนวน 250 ลูก รุ่น 9K331 จำนวน 29 ลูก เครื่องยิงซีปนาวุธนำวิถีด้วยอินฟราเรด (Point-defence) รุ่น Rapier จำนวน 30 เครื่อง และรุ่น Misaq (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน (GUNS) รุ่น ZU-23-2 และรุ่น GDF-002 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

2) กองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติอิสลาม (Islamic Revolutionary Guards Corps-IRGC) หรือ Pasdaran ขึ้นตรงต่อผู้นำสูงสุด มีกำลังพลมากกว่า 190,000 นาย ประกอบด้วย

ทบ.ของ IRGC กำลังพลกว่า 150,000 นาย ภารกิจหลัก คือ การต่อต้านการก่อความไม่สงบภายในประเทศ ไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับอาวุธยุทโธปกรณ์

ทร.ของ IRGC กำลังพล 20,000 นาย ในจำนวนนี้รวมนาวิกโยธินประมาณ 5,000 นาย ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เรือโจมตีเร็วขนาดเล็กชั้นต่าง ๆ จำนวน 1,500 ลำ เครื่องบินรุ่น Bavar-2 ที่ผลิตเอง เฮลิคอปเตอร์รุ่น Mi-17 จากจีน ซีปนาวุธ/อาวุธปล่อยนำวิถีต่อต้านเรือ (AShM) รุ่น CM-35A Nasr (C-704) ที่ผลิตเอง และรุ่น HY-2 จากจีน ระเบิด/ซีปนาวุธต่อต้านอากาศยาน (BOMBS) แบบ Laser-guided และแบบ Electro-optical guided รุ่น Qaem ที่ผลิตขึ้นเอง แต่ไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับจำนวน เรือตรวจการณ์ชั้นต่าง ๆ รวม 129 ลำ เรือสะเทินน้ำสะเทินบก ลำเลียงพลและยุทโธปกรณ์ และเรือสนับสนุนกำลังพลชั้นต่าง ๆ รวม 10 ลำ เฮลิคอปเตอร์แบบลำเลียงมากกว่า 5 ลำ อากาศยานไร้คนขับสำหรับภารกิจลาดตระเวนและสอดแนมที่ผลิตเอง รุ่น Ababil 3 รุ่น Mohajer 6 รุ่น Ababil 2 รุ่น Mohajer 4 และรุ่น Yasir (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) อากาศยานไร้คนขับติดตั้งระเบิดโจมตีทางเดียวที่ผลิตเอง รุ่น Ababil T รุ่น Shahed 131 และรุ่น Shahed 136 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

ทอ.ของ IRGC มีกำลังพลในประจําการประมาณ 15,000 นาย ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เครื่องบินขับไล่และโจมตีภาคพื้นดิน (FGA) รุ่น Su-22MA4 จำนวน 7 เครื่อง รุ่น Su-22UM-3K จำนวน 1 เครื่อง อากาศยานไร้คนขับสำหรับภารกิจลาดตระเวนและสอดแนมที่ผลิตเอง รุ่น Shahed 129 รุ่น Ababil 3 รุ่น Shahed 133 รุ่น Shahed 141 รุ่น Shahed 181 รุ่น Shahed 191 และรุ่น Shahed 123 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) อากาศยานไร้คนขับติดตั้งระเบิดโจมตีทางเดียวที่ผลิตเอง รุ่น Shahed 131 และรุ่น Shahed 136 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) นอกจากนี้ ยังมีกองกำลังซีปนาวุธทางยุทธศาสตร์ (Strategic Missile Force) อยู่ในกำกับและมีซีปนาวุธที่ผลิตเอง ได้แก่ ซีปนาวุธทิ้งตัวพิสัยกลาง แบบพื้นสู่อากาศ (MRBM) ระยะยิงไกลกว่า 1,000 กม. หลายรุ่นและมีจำนวนรวมกันมากถึง 50 ลูก เช่น รุ่น Emad-1 รุ่น Ghadr-1/2 รุ่น Sajjil-2 และรุ่น Shahab-3 ซีปนาวุธทิ้งตัวพิสัยใกล้ แบบพื้นสู่อากาศ (SRBM) ระยะยิงไกล 300-1,000 กม. หลายรุ่นและมีจำนวนรวมกันมากถึง 100 ลูก เช่น รุ่น Fateh-110 รุ่น Fateh-313 รุ่น Khalij Fars รุ่น Qiam-1/-1

รุ่น Shahab-1/-2 รุ่น Zelzal และรุ่น Zolfaghar จรวดร่อน (GLCM) รุ่น Quds-1 รุ่น Quds-2 และรุ่น Quds-3 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ซีปนาวุธนำวิถีต่อสู้อากาศยานแบบพื้นสู่อากาศ (SAM) พิสัยกลาง รุ่น Khordad และรุ่น Talash/15th เครื่องยิงซีปนาวุธนำวิถีด้วยอินฟราเรด (Point-defence) รุ่น Misaq 1 และรุ่น Misaq 2 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ซีปนาวุธพิสัยใกล้แบบอากาศสู่พื้น (ASM) รุ่น Almas และรุ่น Qaem (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ระเบิด/ซีปนาวุธต่อต้านอากาศยาน (BOMBS) แบบ Laser-guided และแบบ Electro-optical guided รุ่น Sadid ที่ผลิตเอง (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

กองกำลังปฏิบัติการพิเศษหรือ Quds Force (ตั้งชื่อตามนครอัลกุดส์หรือเยรูซาเลม ที่ปัจจุบันอยู่ภายใต้การยึดครองของอิสราเอล) เป็นหน่วยปฏิบัติการพิเศษต่างประเทศ คาดว่ามีกำลังพลประจำการประมาณ 5,000-15,000 นาย

กองกำลังอาสาสมัครทหารพราน (Basij Force) ซึ่งอิหร่านอ้างว่ามีสมาชิกมากถึง 12.6 ล้านนาย แต่มีการคาดการณ์ว่าน่าจะมีกำลังพลประจำการอยู่ที่ 600,000 นาย และอาจเรียกระดมพลในกรณีที่เกิดเหตุจำเป็นได้อีก 1 ล้านคน นอกจากนี้ยังมีกองกำลังป้องกันชายแดนประมาณ 40,000-60,000 คน

ปัญหาด้านความมั่นคง

นับจากอิหร่านเปลี่ยนแปลงการปกครอง (การปฏิวัติอิสลามในอิหร่าน) เมื่อปี 2522 อิหร่านเผชิญกับปัญหาท้าทายรอบด้านที่ส่งผลกระทบต่อมาถึงปัจจุบัน ได้แก่

1) ความหวาดระแวงจากรัฐอาหรับเพื่อนบ้าน เฉพาะอย่างยิ่งการที่รัฐกษัตริย์รอบอ่าวอาหรับ เคยสนับสนุนอิรักให้เข้ารุกรานจังหวัดคูชีสถานของอิหร่านเมื่อ 22 ก.ย.2523 เพื่อตอบโต้การดำเนินนโยบายส่งออกการปฏิวัติอิสลามของอิหร่าน จนกลายเป็นชนวนสงครามอิรัก-อิหร่าน ที่ยืดเยื้อถึง 8 ปี อย่างไรก็ตาม แม้อิรักกับอิหร่านจะยุติสงครามด้วยการทำข้อตกลงหยุดยิงเมื่อ 20 ส.ค.2531 แต่ความหวาดระแวงของประเทศรัฐกษัตริย์รอบอ่าวอาหรับยังคงดำรงอยู่ เนื่องจากกังวลว่าอิหร่านจะใช้อิทธิพลผ่านชุมชนมุสลิมชีอะฮ์ให้ก่อเหตุวุ่นวายทางการเมืองในประเทศของตน

2) ความขัดแย้งกับประเทศมหาอำนาจตะวันตก โดยเฉพาะกับสหรัฐฯ ที่ตัดความสัมพันธ์ทางการทูตและยังคงใช้มาตรการคว่ำบาตรฝ่ายเดียวต่ออิหร่านหลังเกิดเหตุ nuklear อิหร่านบุกยึดสถานทูตสหรัฐฯ ในกรุงเตหะราน เมื่อ 4 พ.ย.2522 และจับเจ้าหน้าที่สหรัฐฯ เป็นตัวประกันไว้ 444 วัน ส่วนความขัดแย้งในประเด็นโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่านที่ยืดเยื้อมานานถึง 13 ปี ผ่อนคลายนับจากอิหร่านกับ P5+1 (สมาชิกถาวร UNSC และเยอรมนี) บรรลุแผนปฏิบัติการร่วมเพื่อยุติปัญหาเกี่ยวกับโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่าน (Joint Comprehensive Plan of Action-JCPOA) เมื่อปี 2558 และนำไปสู่การที่มหาอำนาจตะวันตกยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรทางการเงินและภาคพลังงานของอิหร่านนับตั้งแต่ ม.ค.2559 แต่การที่อิหร่านไม่ยอมยุติการดำเนินโครงการพัฒนาซีปนาวุธ และยังคงกล่าวหาว่าสนับสนุนกลุ่มก่อการร้าย ทำให้รัฐบาลสหรัฐฯ สมัยประธานาธิบดีบารัค โอบามา ยังคงบังคับใช้มาตรการลงโทษอิหร่านฝ่ายเดียวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาซีปนาวุธ การก่อการร้าย และการละเมิดสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งในประเด็นโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่าน กลับมาตึงเครียดและทวีความรุนแรงอีก นับจากรัฐบาลสหรัฐฯ

สมัยประธานาธิบดีโด้โนลด์ ทรัมป์ ถอนตัวฝ่ายเดียวจาก JCPOA เมื่อ 9 พ.ค.2561 และนำมาตราการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิหร่านในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการนิวเคลียร์ กลับมาบังคับใช้เพื่อกดดันให้อิหร่านยุติการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์และการขยายอิทธิพลในภูมิภาค

3) การพยายามก่อเหตุรุนแรงของกลุ่มก่อการร้ายและกลุ่มติดอาวุธ เห็นได้จากเหตุโจมตีรัฐสภาและสุสานอิหม่ามโคมัยนี ในกรุงเตหะรานเมื่อ 7 มิ.ย.2560 (มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 17 คน) ซึ่งถูกระบุว่าเป็นการก่อการร้ายของกลุ่ม Islamic State (IS) และถือเป็นครั้งแรกที่กลุ่ม IS ประสบความสำเร็จในการก่อเหตุโจมตีในอิหร่าน และครั้งล่าสุดกลุ่ม IS อ้างก่อเหตุวางระเบิด 2 ลูก เมื่อ 3 ม.ค.2567 (มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 103 คน) ที่เมือง Kerman ทางตะวันออกเฉียงใต้ของอิหร่าน ใกล้สุสานฝังศพ พลโท Qassem Soleimani อดีต ผบ. Quds Force สังกัดกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติอิสลาม (IRGC) ซึ่งมีพิธีรำลึกการเสียชีวิตของ อดีต ผบ. Quds Force ที่เสียชีวิตจากการถูกสหรัฐฯ ลอบสังหารเมื่อปี 2563 ขณะเดียวกัน อิหร่านยังเผชิญกับความพยายามก่อเหตุรุนแรงของกลุ่มติดอาวุธที่ต่อต้านรัฐบาลซึ่งมีหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มญนดุลลอฮ์ หรือ People's Resistance Movement of Iran (PRMI) ที่ต่อสู้ด้วยแนวทางรุนแรงเพื่อเรียกร้องสิทธิของมุสลิมชนนีนีในอิหร่าน กลุ่ม Al-Ahvaziya ซึ่งต้องการแบ่งแยกดินแดนและเคลื่อนไหวในจังหวัดคูซีสถานทางภาคใต้ของอิหร่าน โดยอ้างเป็นผู้ก่อเหตุกราดยิงในพิธีสวนสนามที่เมืองอะหฺวาช ทางภาคใต้ของอิหร่านเมื่อ 22 ก.ย.2561 (มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 25 คน) กลุ่ม People's Free Life Party of Kurdistan (PJAK) กลุ่มชาตินิยมชาวเคิร์ดซึ่งต้องการสถาปนารัฐของชาวเคิร์ด กลุ่มญัยช อัลอาดลี (Jaish al-Adl) ซึ่งเป็นกลุ่มติดอาวุธมุสลิมชนนีนีหัวรุนแรงที่มีฐานที่มั่นอยู่ใน จ. Balochistan ทางตะวันตก ของปากีสถาน ดินแดนที่จังหวัด Sistan-Baluchestan ทางตะวันออกเฉียงใต้ของอิหร่าน และกลุ่ม Mujahedin-e-Khalq Organization (MEK หรือ MKO) ที่มีอุดมการณ์สังคมนิยมมาร์กซิสต์ ซึ่งต้องการโค่นล้มระบอบสาธารณรัฐอิสลาม โดยกลุ่ม PJAK และกลุ่ม MKO ใช้ปฏิบัติการข้ามพรมแดนจากที่มั่นในภาคเหนือของอิรักเข้ามาลอบวางระเบิดสถานที่สำคัญ โจมตีเจ้าหน้าที่ทหาร และลอบสังหารบุคคลสำคัญ

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ CICA, CP, D-8, ECO, FAO, G-15, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, MIGA, NAM, OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNITAR, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO นอกจากนี้ ยังมีสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ของ SAARC, SCO, WTO

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แม้ว่าอิหร่านจะเผชิญกับข้อจำกัดด้านงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกและความร่วมมือจากต่างประเทศ จากการตกอยู่ภายใต้มาตรการลงโทษของมหาอำนาจตะวันตก แต่นักวิทยาศาสตร์อิหร่านยังสามารถประสบความสำเร็จในการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง และมีศักยภาพระดับโลก เฉพาะอย่างยิ่งในสาขาเทคโนโลยีชีวภาพ และนาโนเทคโนโลยี อาทิ การประสบความสำเร็จในการโคลนนิ่งแกะได้เมื่อปี 2549 ขณะที่การวิจัยด้าน Stem cell มีความก้าวหน้าอยู่ใน 10 อันดับแรกของโลก และมีความก้าวหน้าด้านนาโนเทคโนโลยีเป็นอันดับ 7 ของโลก ขณะเดียวกัน ยังประสบความสำเร็จในการพัฒนาเทคโนโลยีด้านอวกาศ

อย่างต่อเนื่อง เช่น การส่งดาวเทียมสอดแนม Sina-1 ซึ่งเป็นดาวเทียมที่ผลิตได้เองดวงแรก ขึ้นสู่วงโคจรโลก ได้สำเร็จเมื่อปี 2549 การส่งดาวเทียม Omid ด้วยจรวดนำส่ง Safir ที่ผลิตได้เอง ขึ้นสู่วงโคจรโลกได้สำเร็จเมื่อปี 2552 ซึ่งทำให้อิหร่านกลายเป็นชาติที่ 9 ในโลกที่สามารถผลิตดาวเทียมและจรวดนำส่งดาวเทียมได้เอง การส่งแคปซูล Pishgam ที่ผลิตได้เองโดยยิงขึ้นสู่อวกาศได้สำเร็จเป็นครั้งแรก เมื่อ ม.ค.2556 และการทดลองยิงจรวด Simorgh ที่ผลิตได้เองและมีขีดความสามารถในการนำส่งดาวเทียมพร้อมกันหลายดวงขึ้นสู่วงโคจรโลก ได้สำเร็จเมื่อ ก.ค.2560 รวมทั้งมีแผนส่งมนุษย์คนแรกขึ้นสู่อวกาศในอนาคต นอกจากนี้ ยังมีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์ โดยมีขีดความสามารถในการควบคุมวัฏจักรการผลิตเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ได้ครบทั้งวงจร แต่มหาอำนาจตะวันตกตั้งข้อสงสัยว่าอาจมีความพยายามลักลอบนำเอาเทคโนโลยีดังกล่าวไปพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์

การขนส่งและโทรคมนาคม ท่าอากาศยาน 173 แห่ง ใช้งานได้ดี 140 แห่ง โดยมีท่าอากาศยานนานาชาติสำคัญ ได้แก่ ท่าอากาศยาน Imam Khomeini กับท่าอากาศยาน Mehrabad ที่เตหะราน ท่าอากาศยาน Shahid Beheshti ที่อิสฟาฮาน ท่าอากาศยาน Shahid Dastghaib ที่ชีราซ ท่าอากาศยาน Shahid Hashemi Nejad ที่มัชฮัด ท่าอากาศยาน Tabriz ที่ตบรีซ และท่าอากาศยาน Bandar Abbas ที่บันดร์อับบาส การขนส่งทางน้ำ มีท่าเรือทางทะเลที่สำคัญ ได้แก่ ท่าเรือ Bandar-e Assaluyeh ท่าเรือ Bandar Abbas และท่าเรือ Bandar-e Imam Khomeini เส้นทางรถไฟระยะทางรวม 13,500 กม. (ข้อมูลปี 2562 ขององค์การรถไฟแห่งชาติอิหร่าน) ถนนระยะทาง 223,485 กม. (ข้อมูลปี 2561) ท่อส่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมระยะทาง 38,906 กม. (ข้อมูลปี 2559) การโทรคมนาคม: โทรศัพท์พื้นฐานให้บริการประมาณ 29.09 ล้านเลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 145.66 ล้านเลขหมาย จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 84.11% ของจำนวนประชากร 85.88 ล้านคน (ประมาณการปี 2565 ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ) รหัสประเทศสำหรับโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ +98 รหัสอินเทอร์เน็ต .ir เว็บไซต์การท่องเที่ยว: <http://www.tourismiran.ir/>

การเดินทาง ไทยไม่มีเที่ยวบินตรง กรุงเทพฯ-เตหะราน (ประมาณ 5,450 กม.) ทั้งนี้ สายการบินไทยเคยเปิดให้บริการเที่ยวบินตรง กรุงเทพฯ (ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ)-เตหะราน (ท่าอากาศยาน Imam Khomeini) 4 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ เป็นครั้งแรกเมื่อ 1 ต.ค.2559 หลังจากคณะกรรมการความมั่นคงแห่งสหประชาชาติและมหาอำนาจตะวันตกผ่อนคลายมาตรการคว่ำบาตรอิหร่าน เมื่อ 16 ม.ค.2559 แต่จำนวนผู้โดยสารไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ส่งผลให้ขาดทุนต่อเนื่องและต้องประกาศปิดเส้นทางบินดังกล่าวเมื่อ 1 มี.ค.2561 สำหรับสายการบินอิหร่าน ได้แก่ Iran Air (สายการบินแห่งชาติ) และ Mahan Air (สายการบินเอกชนอิหร่าน) ซึ่งก่อนหน้านี้รองรับเที่ยวบินตรงเตหะราน-กรุงเทพฯ เป็นการชั่วคราว เนื่องจากฝ่ายไทยระงับการบริการเติมน้ำมันแก่สายการบินอิหร่าน ตั้งแต่ปี 2555 (ตามมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ) ปัจจุบัน Iran Air ยกเลิกเที่ยวบินมาไทย ขณะที่ Mahan Air กลับมาให้บริการเที่ยวบินมาไทย 6 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ (จันทร์-เสาร์) การเดินทางใช้เวลาประมาณ 7 ชม. เวลาที่อิหร่านช้ากว่าไทย 3 ชม. 30 นาที นอกจากนี้ อาจใช้บริการสายการบินอื่น ๆ เช่น Oman Air ของโอมาน Qatar Airways ของกาตาร์ Emirates ของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE) และ Turkish Airline ของตุรกี โดยแต่ละสายการบินจะแวะพักที่ประเทศของตนก่อน (ไม่มีสายการบินที่ให้บริการเที่ยวบินตรง) นักท่องเที่ยวไทย

ที่ต้องการเดินทางเข้าอิหร่านต้องขอรับการตรวจลงตรา (Visa) ส่วนการขอรับการตรวจลงตราประเภทธุรกิจจะต้องมีหนังสือเชิญจากคู่ค้าในอิหร่านยื่นประกอบการขอ Visa

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

1) ความขัดแย้งระหว่างอิหร่านกับสหรัฐฯ ในประเด็นการฟื้นฟูข้อตกลงนิวเคลียร์ (JCPOA) ที่ยังตั้งเครียดต่อเนื่อง นับจากสหรัฐฯ ถอนตัวจาก JCPOA ฝ่ายเดียวเมื่อ 9 พ.ค.2561 และกลับมาคว่ำบาตรอิหร่านทางเศรษฐกิจ ด้านอิหร่านตอบโต้สหรัฐฯ ด้วยการกลับไปดำเนินกิจกรรมนิวเคลียร์ที่เข้าข่ายละเมิดเงื่อนไขใน JCPOA เมื่อปี 2558 ที่สำคัญคือ การผลิตและเก็บสำรองยูเรเนียมเสริมสมรรถนะในปริมาณที่เกินข้อกำหนดของ JCPOA ลอบโจมตีผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง โดยใช้กลุ่มติดอาวุธ (Proxy) ที่อิหร่านหนุนหลัง ตอบโต้สหรัฐฯ ที่เพิ่มมาตรการคว่ำบาตรเพื่อกดดันให้อิหร่านยอมรับเงื่อนไขใหม่ในการเจรจาฟื้นฟู JCPOA โดยสหรัฐฯ จะทยอยยุติมาตรการคว่ำบาตรแลกเปลี่ยนกับการที่อิหร่านยุติการพัฒนานิวเคลียร์และซีปนาวุธ หยุดขยายอิทธิพลผ่าน Proxy ในภูมิภาค หยุดการส่งซีปนาวุธและอากาศยานไร้คนขับให้รัสเซียใช้ทำสงครามในยูเครน และให้ประเทศในภูมิภาคที่เห็นว่าอิหร่านเป็นภัยคุกคามร่วมเป็นภาคีคู่เจรจา JCPOA หรือ JCPOA Plus

2) เสถียรภาพของรัฐบาลอิหร่านชุดใหม่ภายใต้การบริหารของประธานาธิบดีมัสดูด ปิซิชกียาน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มการเมืองฝ่ายปฏิรูปและมีท่าทีที่ต้องการผ่อนปรนความขัดแย้งกับสหรัฐฯ และชาติตะวันตก อาจเผชิญแรงกดดันจากกลุ่มการเมืองอนุรักษนิยมที่ครองเสียงข้างมากในรัฐสภาและมีท่าทีแข็งกร้าวต่อสหรัฐฯ และชาติตะวันตก

3) ความขัดแย้งระหว่างอิหร่านกับอิสราเอลที่ตึงเครียดมากขึ้น โดยมีปัจจัยกระตุ้นจากสงครามในฉนวนกาซาและเลบานอน เนื่องจากอิสราเอลยกระดับการโจมตีทางอากาศที่มุ่งเป้าสังหารเจ้าหน้าที่ทหารระดับสูงของอิหร่านที่เข้าไปปฏิบัติการในซีเรียและเลบานอน เพราะกังวลว่าอิหร่านเข้าไปสนับสนุนและวางแผนให้กลุ่มฮิซบอลลอฮ์ในเลบานอนและกลุ่มติดอาวุธในซีเรียโจมตีอิสราเอล ขณะที่อิหร่านตอบโต้ด้วยการยิงซีปนาวุธและส่งอากาศยานไร้คนขับจากอิหร่านเข้าไปโจมตีเป้าหมายในดินแดนอิสราเอลโดยตรง ทั้งนี้ตลอดห่วงปี 2564-2565 ทั้งสองฝ่ายยกระดับการโจมตีตอบโต้ทางลับระหว่างกัน โดยอิสราเอลเพิ่มการลอบโจมตีที่ตั้งด้านนิวเคลียร์ รวมถึงเจ้าหน้าที่ด้านนิวเคลียร์และด้านการทหารคนสำคัญของอิหร่าน ขณะที่อิหร่านเพิ่มการลอบโจมตีผลประโยชน์ของอิสราเอลในอิรัก และภูมิภาคตะวันออกกลาง เฉพาะอย่างยิ่งเรือพาณิชย์ในน่านน้ำตะวันออกกลาง

ความสัมพันธ์ไทย-อิหร่าน

ความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-อิหร่าน ย้อนหลังไปไกลกว่า 400 ปี นับแต่การมาถึงของเอกอัครราชทูต กุมมี ชาวอิหร่านจากเมืองกุมที่เดินทางมายังกรุงศรีอยุธยาเมื่อปี 2086 เพื่อเผยแพร่ศาสนาอิสลามและส่งเสริมการค้าจนได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพระยาบวรราชนายกและจุฬาราชมนตรี ส่วนการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการมีขึ้นเมื่อ 9 พ.ย.2498 และไม่เคยมีปัญหาขัดแย้ง

หรือแทรกแซงกิจการภายในระหว่างกัน เฉพาะอย่างยิ่งหลังการปฏิวัติอิสลามเมื่อปี 2522 ไทยเลือกดำเนินนโยบายเป็นตัวของตัวเองด้วยการไม่คว่ำบาตรอิหร่านตามสหรัฐฯ ทำให้อิหร่านซาบซึ้งน้ำใจและนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

อิหร่านเป็นหนึ่งในประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนไทยเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ขององค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC) ในช่วงที่อิหร่านดำรงตำแหน่งประธาน OIC ปัจจุบันทั้งสองฝ่ายเน้นความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมเป็นหลัก ผ่านการประชุมคณะกรรมการร่วม (Joint Commission-JC) ไทย-อิหร่านว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม วิชาการ การเกษตร และวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นกลไกความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างรัฐต่อรัฐ ที่มีผู้แทนระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงของแต่ละฝ่ายเป็นประธานร่วม (ฝ่ายไทยคือ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ หรือ รมว.กระทรวงพาณิชย์ ฝ่ายอิหร่านคือ รมว.กระทรวงพาณิชย์) การประชุมล่าสุด ครั้งที่ 10 มีขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ระหว่าง 6-8 ก.พ.2561 และการประชุม Political Consultations (PC) ระหว่างไทย-อิหร่าน ที่มีผู้แทนระดับอธิบดีกรมประจำกระทรวงการต่างประเทศของแต่ละฝ่ายเป็นประธานร่วม (ฝ่ายไทยคือ อธิบดีกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา ฝ่ายอิหร่านคือ อธิบดีกรมเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก) การประชุมล่าสุด ครั้งที่ 4 ฝ่ายอิหร่านเป็นเจ้าภาพจัดประชุมผ่านระบบประชุมทางไกล เมื่อ 27 ก.ค.2564

การแลกเปลี่ยนการเยือนอย่างเป็นทางการระหว่างสองฝ่ายที่สำคัญครั้งหลังสุด ได้แก่ การเยือนอิหร่านอย่างเป็นทางการของนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี พร้อมด้วยรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ ระหว่าง 2-3 ก.พ.2559 การเยือนอิหร่านของ ดร.พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ รมว.กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในฐานะผู้แทน พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นรม. เพื่อเข้าร่วมพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 2 ของประธานาธิบดีฮะซัน รูฮานี เมื่อ 6 ส.ค.2560 ขณะที่นายมุฮัมมัด ญะวาด เซาะรีฟ รมว.กระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน (ตำแหน่งในขณะนั้น) เยือนไทยอย่างเป็นทางการระหว่าง 9-11 มี.ค.2559 และประธานาธิบดีรูฮานี ซึ่งเยือนไทยระหว่าง 8-10 ต.ค.2559 เพื่อเข้าร่วมการประชุมสุดยอดกรอบความร่วมมือเอเชีย (ACD Summit) ครั้งที่ 2 ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ โดยระหว่างการเยือนไทยของประธานาธิบดีรูฮานีครั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายได้จัดการประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee-JTC) ครั้งที่ 1 เมื่อ 10 ต.ค.2559 มีผู้แทนระดับ รมว. แต่ละฝ่ายเป็นประธานร่วม (ฝ่ายไทยคือ รมว.กระทรวงพาณิชย์ ฝ่ายอิหร่านคือ รมว.กระทรวงอุตสาหกรรม เหมืองแร่ และการค้า) การเยือนไทยของนาย Mohammad Bagher Nobakht รองประธานาธิบดีอิหร่าน เพื่อเข้าร่วมการประชุมประจำปีของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (UN Economic and Social Commission for Asia and the Pacific-UNESCAP) สมัยที่ 74 ระหว่าง 14-16 พ.ค.2561 การเยือนไทยของนาง Masoumeh Ebtekar รองประธานาธิบดีอิหร่าน ด้านกิจการสตรีและครอบครัว เพื่อเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific-UNESCAP) ระดับรัฐมนตรีแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ที่ไทย ระหว่าง 26-27 พ.ย.2562 และการเยือนไทยของนาย Ali Baqeri Kani รมว.กระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน เมื่อ 23 พ.ย.2566 เพื่อพบหารือกับ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ

ประธานรัฐสภา และรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติของไทย เกี่ยวกับการกระชับความสัมพันธ์ทวิภาคีในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

มูลค่าการค้าไทย-อิหร่าน เมื่อปี 2566 อยู่ที่ 142.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4,928.07 ล้านบาท) ลดลงจากปี 2565 ที่มีมูลค่า 199.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (6,930.05 ล้านบาท) โดยปี 2566 ไทยส่งออกมูลค่า 135.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4,659.25 ล้านบาท) นำเข้ามูลค่า 7.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (268.83 ล้านบาท) ไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า 127.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4,390.42 ล้านบาท) ขณะที่มูลค่าการค้าห้วงม.ค.-ส.ค.2567 อยู่ที่ 111.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3,996.18 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นจากห้วงเดียวกันของปี 2566 โดยไทยส่งออกมูลค่า 86.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3,089.89 ล้านบาท) นำเข้ามูลค่า 24.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (906.29 ล้านบาท) และไทยยังคงเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า

สินค้าส่งออกสำคัญของไทย ได้แก่ ยางพารา และของที่ทำด้วยยาง รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ของปรุงแต่งทำจากพืชผัก ผลไม้ ลูกนัต หรือจากส่วนอื่นของพืช สิ่งทอ เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กลและส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว ัญพืช เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องดื่ม สุรา และน้ำส้มสายชู พืชผักรวมทั้งรากและหัวชนิดที่บริโภคได้ พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก เคมีภัณฑ์อินทรีย์

สินค้านำเข้าจากอิหร่านที่สำคัญ ได้แก่ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ปลา สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นสิ่งดังกล่าว ผลไม้และลูกนัต อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม ต้นไม้และพืชอื่น ๆ ที่มีชีวิต เกือบ กำมะถัน ดิน และหิน วัตถุจำพวกพลาสติก ปูนขาวและซีเมนต์ สบู่ สารอินทรีย์ที่เป็นตัวลดแรงตึงผิว ของปรุงแต่งทำจากพืชผัก ผลไม้

ด้านการท่องเที่ยว อิหร่านเป็นตลาดท่องเที่ยวที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของไทยในตะวันออกกลางต่อเนื่องหลายปี โดยเคยมีชาวอิหร่านเดินทางมาท่องเที่ยวไทยปีละประมาณ 100,000 คน นักท่องเที่ยวชาวอิหร่านส่วนใหญ่สนใจบริการสปา นวดเพื่อสุขภาพ และนิยมแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของไทย อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาหลังชาวอิหร่านเดินทางมาท่องเที่ยวไทยลดลง คาดว่าอาจมาจากการเผชิญปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ โดยเมื่อปี 2566 มีชาวอิหร่านเดินทางมาไทยรวม 51,576 คน ขณะที่ชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวอิหร่าน ปีละประมาณ 3,000 คน

สำหรับชาวไทยที่พำนักอยู่ในอิหร่าน มีประมาณ 300-370 คน เป็นแรงงานภาคการประมงในพื้นที่ภาคใต้ของอิหร่านประมาณ 91 คน (ข้อมูลปี 2564 กระทรวงแรงงานไทย) นักเรียนและนักศึกษาประมาณ 150-180 คน ที่เหลือเป็นพนักงานนวดสปา และคนไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ ส่วนการลงทุนของไทยในอิหร่าน ได้แก่ โครงการลงทุนผลิตเม็ดพลาสติกของบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด (มหาชน) ร่วมกับญี่ปุ่นและอิหร่าน และโครงการฟาร์มเลี้ยงกุ้งและปลา รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจับปลาและแปรรูปปลาปนสำหรับทำอาหารสัตว์ในอิหร่าน ระหว่างบริษัท พี.ที.อินเตอร์มาร์ริน จำกัด (บริษัทในเครือพรานทะเล) ของไทยกับบริษัท Qeshm Aquaculture Industrial และบริษัท Qeshm Fish Process ของอิหร่าน

หลังจากได้รับการยกเลิกมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจ อิหร่านแสดงความประสงค์ให้ภาคเอกชนไทยไปลงทุนในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ศูนย์การค้า และการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานอื่น ๆ อีกทั้งต้องการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างกัน ส่วนในภาคพลังงาน อิหร่านแสดงความประสงค์ให้บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (ปตท.สผ.) กลับเข้าไปลงทุนในอิหร่านครอบคลุมการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม รวมถึงก๊าซธรรมชาติ หลังจากก่อนหน้านี้ ปตท.สผ. ถอนการลงทุนสำรวจและขุดเจาะน้ำมันแปลง Saveh (ได้รับสัมปทานเมื่อปี 2547) ตั้งแต่ปี 2553 เนื่องจากปัญหาด้านกายภาพของแหล่งน้ำมันที่ยากต่อการขุดเจาะ โดยหวังปลายปี 2559 ปตท.สผ.ได้ยื่นข้อเสนอแก่บริษัทน้ำมันแห่งชาติอิหร่าน (NIOC) เพื่อขอเข้าไปสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำมัน 3 แห่งในอิหร่าน โดยเฉพาะแปลงน้ำมัน Changuleh ทิศชายแดนอิรักที่คาดว่าจะมีปริมาณน้ำมันสำรอง 7,000 ล้านบาร์เรล แต่ไม่ได้รับเลือก นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันเมื่อหวังปี 2559 ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะส่งเสริมการค้าทวิภาคีให้ขยายตัวถึง 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2564 และผลักดันการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำความตกลงสิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential Trade Agreement-PTA) เพื่อเปิดตลาดสินค้าระหว่างกัน

ข้อตกลงสำคัญ : สนธิสัญญาทางไมตรี (เมื่อ 2 ก.พ.2510) ความตกลงทางการค้า (12 พ.ย.2512) ความตกลงทางวัฒนธรรม (11 ก.ย.2519) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม วิชาการ เกษตรกรรม และวิทยาศาสตร์ (12 ส.ค.2533) ข้อตกลงว่าด้วยการทำเรือและความร่วมมือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ (6 ก.ค.2542) ความตกลงว่าด้วยการขนส่งทางอากาศ (25 เม.ย.2545) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารตั้งต้น (23 เม.ย.2556) ความตกลงทางการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านนาโนเทคโนโลยีระหว่างศูนย์นาโนเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสถาบันพัฒนานาโนเทคโนโลยีแห่งชาติอิหร่าน หนังสือแสดงเจตจำนงความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และบุคลากรในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาชีววัตถุและวัคซีน ระหว่างศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับสถาบันพาสเตอร์แห่งประเทศอิหร่าน และหนังสือแสดงเจตจำนงความร่วมมือระหว่างบริษัท ชินนาเจน แห่งสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน กับศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งราชอาณาจักรไทย (3 ก.พ.2559) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) กับศาลบัญชีสูงสุดแห่งสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน (25 ก.ค.2560)

นายมัสดูด ปิซิชกียาน
(Massoud Pezeshkian)

ตำแหน่ง	ประธานาธิบดีอิหร่าน
เกิด	29 ก.ย.2497 (อายุ 71 ปี/ปี 2568) ที่เมือง Mahabad จังหวัดอาเซอร์ไบจานตะวันตก (พื้นที่ของชนกลุ่มน้อยชาวอาเซอร์ไบจานและชาวเคิร์ด) บิดามีเชื้อสายตุรกีและมารดามีเชื้อสายเคิร์ด
ศาสนา	อิสลาม (ชีอะฮ์)
สถานภาพ	สมรสกับ ดร. Fatemeh Majidi สูตินรีแพทย์ มีบุตรชาย 3 คน บุตรสาว 1 คน แต่ภรรยาและบุตรชายคนสุดท้ายต้องประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์เสียชีวิตเมื่อปี 2536 และไม่ได้สมรสใหม่จนถึงปัจจุบัน
การศึกษา	
ปี 2516	- หลักสูตรอนุปริญญา สาขาอุตสาหกรรมอาหาร วิทยาลัยเทคนิคการเกษตร Urmia เมือง Urmia จังหวัดอาเซอร์ไบจานตะวันตก
ปี 2517-2518	- เข้ารับการเกณฑ์ทหาร ที่เมือง Zabul จังหวัด Sistan และ Baluchistan
ปี 2518	- หลักสูตรอนุปริญญา สาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (ไม่ปรากฏข้อมูลสถานศึกษา)
ปี 2519-2528	- ศึกษาต่อด้านการแพทย์ทั่วไป มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ Tabriz จังหวัดอาเซอร์ไบจานตะวันตก จบการศึกษา
ปี 2531-2536	- ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ด้านการแพทย์และศัลยกรรมทั่วไป มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ Tabriz และศึกษาต่อสาขาเฉพาะทางศัลยกรรมหัวใจและทรวงอก มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์อิหร่าน กรุงเตหะราน จบการศึกษา

ประวัติการทำงาน

- ปี 2523-2536
- อาจารย์สอนวิชาสรีรวิทยา ประจำมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ Tabriz จังหวัดอาเซอร์ไบจานตะวันตก
 - ปฏิบัติหน้าที่แพทย์สนามและดูแลการส่งหน่วยแพทย์ประจำสนามรบ ห้วงสงครามอิรัก-อิหร่าน (ระหว่างปี 2523-2531)
 - ผู้อำนวยการโรงพยาบาล Shahid Madani ในเมือง Tabriz จังหวัดอาเซอร์ไบจานตะวันตก
- ปี 2537-2544
- อธิการบดีมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ Tabriz จังหวัดอาเซอร์ไบจานตะวันตก
 - รรมช. กระทรวงสาธารณสุขและแพทย์ศาสตร์ในรัฐบาลประธานาธิบดีมุฮัมมัด คอตะมี (สมัยแรก) ระหว่างปี 2540-2544
- ปี 2544-2548
- รรมว. กระทรวงสาธารณสุขและแพทย์ศาสตร์ในรัฐบาลประธานาธิบดีมุฮัมมัด คอตะมี (สมัยที่ 2) ระหว่างปี 2544-2548
- ปี 2551-2567
- สมาชิกรัฐสภาอิหร่าน (สภาที่ปรึกษาอิสลาม) จากเขตเลือกตั้ง Tabriz Osku และ Azarshahr ติดต่อกัน 5 สมัย (สมัยที่ 8 - 12)
 - รองประธานรัฐสภาคนที่ 1 ระหว่างปี 2559-2563
- 6 ก.ค.2567-ปัจจุบัน
- ชนะการเลือกตั้งและได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีอิหร่านคนที่ 9 โดยเข้าพิธีสาบานตนรับตำแหน่ง เมื่อ 30 ก.ค.2567 หลังจากผู้นำสูงสุดอิหร่านลงนามแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีอิหร่านอย่างเป็นทางการ เมื่อ 28 ก.ค.2567

ข้อมูลที่น่าสนใจ

- ช่วงเข้ารับราชการเกณฑ์ทหาร ที่เมือง Zabol ชอบทำงานบริการและกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชน อาทิ ก่อตั้งมัสยิด การจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรม
- นอกจากเป็นอาจารย์ด้านการแพทย์แล้ว ยังเป็นอาจารย์สอนคัมภีร์อัลกุรอาน และเป็นนักท่องจำคัมภีร์ Nahj al-balagha ของมุสลิมชีอะฮ์
- นอกจากภาษาเปอร์เซียและภาษาอังกฤษ ยังพูดได้หลายภาษา ได้แก่ อาเซอร์ไบจาน เคิร์ด และอาหรับ
- น.ส. Zahra Pezeshkian บุตรสาวคนเดียว (สมรสแล้ว) สำเร็จการศึกษาปริญญาโทด้านปิโตรเคมี จากมหาวิทยาลัย Sharif และทำงานที่บริษัท Jam Petrochemical ในอิหร่าน มีบทบาทช่วยนายปิซิชกีเยน (บิดา) หาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีอิหร่านจนชนะการเลือกตั้ง ส่วนนาย Youssef Pezeshkian บุตรชายคนโต (สมรสแล้ว) สำเร็จการศึกษาปริญญาเอก ด้าน

ฟิลิกส์ จากมหาวิทยาลัย Sharif และเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย Sahand ในอิหร่าน และนาย Mehdi Pezeshkian บุตรชายคนรอง (สมรสแล้ว) อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกด้านการควบคุม ไฟฟ้า โดยได้รับทุนจากมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

- นายปิชิชกียานวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติต่อผู้ชุมนุมประท้วงอย่างรุนแรง ของทางการอิหร่านหลายครั้ง ที่สำคัญเช่น เหตุประท้วงหลังการเลือกตั้ง ประธานาธิบดีอิหร่านเมื่อปี 2552 เหตุประท้วงจากปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ เมื่อปี 2561 และเหตุประท้วงแสดงความไม่พอใจรัฐบาลกรณีสตรี ชาวอิหร่านเชื้อสายเคิร์ดเสียชีวิตหลังถูกตำรวจศีลธรรมอิหร่านควบคุมตัว ข้อหาแต่งกายไม่เหมาะสมเมื่อปี 2565
- เคยลงสมัครรับเลือกตั้งประธานาธิบดีอิหร่านมาแล้ว 2 ครั้ง ครั้งแรก เมื่อปี 2556 แต่ประกาศถอนตัวก่อนที่สภาผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญอิหร่าน จะพิจารณาคุณสมบัติผู้สมัคร และครั้งที่ 2 เมื่อปี 2564 แต่ไม่ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติจากสภาผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญอิหร่าน
- เป็นนักการเมืองสายปฏิรูปเพียงคนเดียวที่ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติจาก สภาผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญ ในการสมัครรับเลือกตั้งประธานาธิบดีอิหร่าน เมื่อ มิ.ย.2567 หลังจากประธานาธิบดีอิบรอฮีม เราะอีซี ถึงแก่อสัญกรรม จากเหตุเฮลิคอปเตอร์ตก ที่จังหวัดอาเซอร์ไบจานตะวันออก อิหร่าน เมื่อ พ.ค.2567

บุคคลสำคัญและคณะรัฐมนตรีของอิหร่าน

ผู้นำสูงสุด	Ayatollah Sayyid Ali Hoseini Khamenei
ประธานรัฐสภา	Mohammad Baqer Qalibaf
ประธานสภาตุลาการสูงสุด	Gholam Hossein Mohseni Ejei
ประธานสภาผู้ชำนาญ (Assembly of Experts)	Ayatollah Mohammad-Ali Movahedi Kermani
ประธานสภาผู้ชี้ขาด (Expediency Discernment Council)	Ayatollah Sadeq Amoli Larijani
ประธานสภาพิทักษ์รัฐธรรมนูญ (Guardian Council of the Constitution)	Ayatollah Ahmad Jannati
ประธานาธิบดี	Massoud Pezeshkian
รองประธานาธิบดีคนที่ 1	Dr. Mohammadreza Aref
รองประธานาธิบดี ด้านกิจการบริหาร	Mohammad Jafar Ghaempanah
รองประธานาธิบดี และ ผอ.องค์การพลังงานปรมาณู	Mohammad Eslami
รองประธานาธิบดี และ ผอ.องค์การบริหารจัดการแผน และงบประมาณ	Dr. Seyyed Hamid Pourmohammadi
รองประธานาธิบดี และประธานมูลนิธิกิจการผู้พลีชีพ และทหารผ่านศึก	Saeed Ohadi
รองประธานาธิบดี ด้านกิจการกฎหมาย	Hojjatoleslam val-Moslemin Majid Ansari
รองประธานาธิบดี ด้านกิจการยุทธศาสตร์	Dr. Mohammad Javad Zarif
รองประธานาธิบดี ด้านกิจการสตรีและครอบครัว	Dr. Zahra Behrouzazar
รองประธานาธิบดี ด้านกิจการรัฐสภา	Dr. Shahram Dabiri
รองประธานาธิบดี และ ผอ.องค์กรพิทักษ์สิ่งแวดล้อม	Dr. Shina Ansari
รองประธานาธิบดี ด้านวิทยาศาสตร์ และเศรษฐกิจฐานความรู้	Dr. Hossein Afshin
รองประธานาธิบดี และ ผอ.องค์การบริหาร และการจัดหางาน	Dr. Aladdin Rafizadeh
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ	Alireza Kazemi
รมว.กระทรวงการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	Dr. Sattar Hashemi
รมว.กระทรวงการข่าวกรอง	Seyyed Esmail Khatib
รมว.กระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง	Dr. Abdolnaser Hemmati
รมว.กระทรวงสาธารณสุขและแพทยศาสตร์	Dr. Mohammadreza Zafarghandi

รมว.กระทรวงสภครณ์ แรงงาน และสวัสดิการสังคม

รมว.กระทรวงเกษตร

รมว.กระทรวงการต่างประเทศ

รมว.กระทรวงยุติธรรม

รมว.กระทรวงกลาโหม

รมว.กระทรวงถนนและการพัฒนาชุมชนเมือง

รมว.กระทรวงอุตสาหกรรม เหมืองแร่ และการค้า

รมว.กระทรวงวิทยาศาสตร์ การวิจัย และเทคโนโลยี

รมว.กระทรวงวัฒนธรรมและแนวทางอิสลาม

รมว.กระทรวงมหาดไทย

รมว.กระทรวงมรดกทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

รมว.กระทรวงปิโตรเลียม (น้ำมัน)

รมว.กระทรวงพลังงาน

รมว.กระทรวงกีฬาและกิจการเยาวชน

หัวหน้าสำนักงานประธานาธิบดี (Chief of Staff)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประธานสภาข้อมูลข่าวสารของรัฐบาล

Dr. Ahmad Meydari

Gholamreza Nouri Ghezelchah

Dr. Seyed Abbas Araghchi

Dr. Amin Hossein Rahimi

Brigadier General Aziz Nasirzadeh

Dr. Farzaneh Sadegh

Mohammad Atabak

Dr. Hossein Simaei Sarraf

Dr. Seyed Abbas Salehi Shariati

Dr. Eskandar Momeni

Dr. Mohammadreza Salehi Amiri

Mohsen Paknejad

Dr. Abbas Aliabadi

Ahmad Donyamali

Dr. Mohsen Haji-Mirzaei

Seyed Kamel Taghavinejad

Elyas Hazrati

(ต.ค.2567)

